

202511.04.2025

Høringsinnspill av forslag til ny lov om Norgespris og strømstønad til husholdninger

NITO – Norges ingeniør- og teknologorganisasjon er landets største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 112 000 medlemmer.

Vi viser til høringsbrev- og notat datert 10.03.2025 og har følgende innspill:

Det er positivt at regjeringen vil bidra til større forutsigbarhet og trygghet for norske husholdninger, spesielt i tider med ustabile strømpriser og økonomisk usikkerhet. Samtidig ser vi utfordringer ved den foreslåtte Norgesprisordningen. Ikke minst kan en slik ordning føre til økt strømforbruk og svekke insentivene til energieffektivisering og lokal strømproduksjon.

NITO reagerer dessuten på at deler av forslaget er svakt utredet. I notatet foreslås Norgespris direkte som løsning for mer forutsigbarhet, uten å diskutere andre mulige tiltak. Det fremstår som det ikke er utredet hvilke alternativer som kunne bidra til økt trygghet. For eksempel drøftes ikke muligheten å forbedre dagens strømstøtte eller å målrette støtten mot sårbare grupper. Departementet fokuserer på at Norgespris formelt ikke er en strømvatle, men en statlig ordning, slik at markedets organisering og konkurranse i kraftmarkedet ikke endres. Det prinsipielle grepet – at staten garanterer en makspris på strøm – burde etter NITOs syn vært drøftet grundigere.

Notatet omhandler i liten grad om det er ønskelig at staten tar over prisrisiko som normalt bæres av forbrukere/markedet. Også fordelingsmessige og rettferdighetsmessige hensyn kunne vært diskutert grundigere. For eksempel foreslås det at også fritidsboliger inkluderes, men notatet drøfter ikke prinsippet om at staten subsidierer strøm til fritidsbruk.

Riksrevisjonen dokumenterte nylig at det ikke er nok kapasitet i strømmettet til å møte etterspørselsveksten. Revisjonen anbefaler en mer helhetlig og langsiktig nettplanlegging som samordner utvikling av nett, produksjon og forbruk, og støtter opp under nærings- og klimamål. Norgespris vil kunne øke strømforbruket i husholdningene fordi lav fastpris reduserer prissignaler om knapphet. Når kunder ikke lenger reagerer på høye strømpriser, kan toppen i forbruk øke, noe som legger ytterligere press på et allerede overbelastet strømmett. Dette motvirker målet om effektiv nettutnyttelse og tidlig investering i ny kapasitet. Konsekvensene for strømmettet synes ikke tilstrekkelig belyst i høringsnotatet. Vi viser for øvrig til Regelrådets grundige uttalelse.

I omstillingen til lavutslippssamfunnet er fornybar energi en knapp og verdifull ressurs. For å kutte utslipp og omstille industrien trenger vi mer fornybar energiproduksjon i Norge. Samtidig må vi sørge for at vi bruker den fornybare energien vi har på en best mulig måte. Det er derfor viktig å utforme strømstøtteordninger slik at husholdninger kompenseres for høye strømutgifter, samtidig som insentiver til strømsparing og lokal energiproduksjon opprettholdes eller styrkes. En forbruksuavhengig støtte til strømregningen - for eksempel et likt støttebeløp per person vil i større grad ivareta dette enn Norgesprisordningen. Tilbakeføring av høye og økende kraftinntekter fra det offentlige til forbrukerne kan

også gjøres på en mer formålstjenlig måte ved for eksempel redusert nettleie eller støtte til energieffektivisering.

Det er positivt og etter NITOs syn helt nødvendig av hensynet til energieffektivisering at regjeringen i høringen legger opp til en begrensning på volum i Norgesprisordningen. Regjeringen foreslår tre ulike terskler for hvor mye strømforbruk som dekkes av Norgespris. Tersklene er naturlig nok lavere for fritidsboliger enn for boliger. Tersklene gir folk et dobbelt insentiv til å spare strøm; Både for å holde seg under terskelen, og for å bruke minst mulig strøm etter at man har passert terskelen.

Departementet foreslår at forbrukstaket for husholdninger settes til enten 5 000, 4 000 eller 3 000 kWh per måned per målepunkt i boliger. 20 pst. av husholdningene hadde et forbruk som oversteg 3 000 kWh i én eller flere måneder i 2024. Departementet foreslår at forbrukstaket for fritidsboliger settes til 1 500, 1 000 eller 500 kWh per måned per målepunkt. Et forbrukstak på hhv 3 000 kWh for boliger 500 kWh for fritidsboliger vil redusere sannsynligheten for overbelastning av dagens nettstruktur, innebærer mindre uheldige fordelingsvirkninger og sterkere insentiver til energieffektivisering og fleksibelt forbruk. NITO anbefaler derfor dette. Vi vil imidlertid understreke at konsekvensene av å innføre Norgespris er uklare og burde vært utredet grundigere.

NITO vil peke på at et mulig alternativ til Norgespris kan baseres på dagens ordning med strømstøtte og bruk av etablerte systemer og rutiner i nettselskapene, hvor man evt benytter fastpris (evt maks-pris) på 40 øre+ mva opp til f.eks 3000kW/t for primærbolig og 500kW/t for fritidsboliger per måned. Forbruk per måned over nevnte nivåer vil få markeds-/ spotprisen på det aktuelle tidspunkt. Ved å velge en slik "Strømstøtteordning 2.0" vil man unngå store kostnader knyttet til kontroll og oppfølging hos regulatorene, samt etablering av nye systemer og administrasjon av avregning, kundeoppfølging og avtalehåndtering i nettselskapene/ Statnett/ Elbub. Systemet for håndtering av dagens strømstøtteordning fungerer, og det vil være relativt enkelt endre innhold og innretning av den i tråd med ambisjonene i Norgespris.

NITO er glad for signalene og høringen fra regjeringen på fjernvarme. Med en fastpris på 40 øre kan det raskt bli perioder hvor fjernvarme blir dyrere å produsere enn Norgesprisen. Den kostnaden er det i dag produsentene som må dekke. Fjernvarme avlaster strømmettet slik at behovet for nytt nett reduseres og nettleien blir lavere for strømkundene enn den ellers ville blitt.

Det er positivt at departementet varsler at kunder i fjernvarmenettet skal likebehandles med strømkunder, uten at det går på bekostning av fjernvarmeselskapene. Vi vil gi eget svar på høringsnotatet om dette, og forutsetter at spørsmålet blir avklart før Norgespris trer i kraft.

Vi er imidlertid skuffet over at det ikke kommer mer på støtte til solenergi. Med Norgespris blir solceller på taket en mindre lønnsom investering for husholdningene. Det vil gjøre Stortingets vedtatte mål om 8 TWh strømproduksjon fra solceller på tak innen 2030 enda fjernere enn før.

Norge har ambisiøse mål for solenergi og energieffektivisering, som trolig vil trenge nye insentiver dersom Norgespris innføres. NITO vil peke på at det ved innføring av Norgespris trengs avbøtende tiltak for å holde liv i markedet for solkraft og energieffektivisering i husholdningene, som f.eks.:

- Nettariffer som i større grad belønner lavt og fleksibelt forbruk
- Styrket Enova-støtte til energitiltak (inkludert smartstyring av energiforbruk) i boliger, fritidsboliger og for næringsbygg, slik at flere investerer i smartere energiløsninger.

- Innmatingstariff for solkraft (Garantert pris på overskuddsstrøm)

Kraftoverskuddet er ventet å krympe betydelig mot 2030. Innføring Norgespris vil etter all sannsynlighet øke forbruket av strøm i en tid hvor det nesten ikke bygges ut ny kraftproduksjon i Norge, og dermed forverre situasjonen. Ifølge Thema Consulting¹ Group vil økt forbruk som følge av strømstøtte og Norgespris gi høyere priser for virksomheter, offentlig sektor og industri. Norgespris kan/vil påvirke industriens krafttilgang, nasjonal kraftbalanse, nivåer på kraftpriser og prisvolatilitet. Da blir det enda viktigere at myndighetene legger til rette for ny kraftproduksjon og mer kapasitet i strømnettet.

NITO ser at forslaget om Norgespris vil bidra til å sikre husholdninger forutsigbarhet på kort sikt. Dersom ordningen innføres mener vi den må evalueres årlig og på sikt innrettes slik at den blir mer rettferdig og klimavennlig. Samtidig vil vi understreke at det er nødvendig med satsinger som sikrer både husholdninger og næringslivet tilgang på rimelig kraft og forutsigbarhet på lengre sikt. Dette inkluderer blant annet investeringer i fornybar energi, utbygging av nettinfrastruktur og tiltak som fremmer energieffektivisering.

Med vennlig hilsen

Kjell Lein
President

Egil Thompson
Generalsekretær

¹ [Virkninger-av-Norgespris-for-Norge-og-Norden-180325.pdf](#)